

УДК 811.111+32.019.51

Полежасв Ю.Г.¹

Байрамов Р.С.²

¹ канд. наук соц. ком., доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. СН-319м НУ «Запорізька політехніка»

ЗВЕРНЕННЯ ЇЇ ВЕЛИЧНОСТІ КОРОЛЕВИ ЄЛИЗАВЕТИ ІІ ДО НАЦІЇ ВІД 5 КВІТНЯ 2020 РОКУ: В РАМКАХ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО АНАЛІЗУ

Буремні події, що були викликані пандемією COVID 19, інспірували багатьох політичних та культурних діячів виступити з промовами до своїх виборців і шанувальників по всьому світу. Не залишилась осторонь і Її Величність Єлизавета ІІ, яка з 1953 року виступає головою держави Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії і країн Співдружності націй. За роки свого правління вона стала справжнім авторитетом для своїх підданих. Традиційно Королева Єлизавета ІІ звертається до нації на свята, однак 5 квітня 2020 Її Величність звернулася до нації з приводу поширення захворюваності на COVID 19. Це звернення до нації було шостим незапланованим за всю історію 67-річного правління.

Звернення до нації є одним із зразків текстів, що належать до царини аналізу політичної лінгвістики. Дослідження політичних текстів знайшли своє відображення у роботах вітчизняних (Ф. С. Бацевич, Г. Г. Почепцов, К. С. Серажим, Л.І. Стрій, О. М. Холод та ін.) та зарубіжних (Т. А. ван Дейк, В. З. Дем'янков, М. Едельман, О. С. Іссерс, В. І. Карасик, Дж. Лакофф, Л. Лассвелл, Е. Лассан, П. Серіо, І. Ю. Черепанова та ін.) дослідників. Однак переважна більшість з них була сфокусована на дослідження текстів політиків у рамках передвиборчих кампаній, президентських промов, а промови діючих монархів залишались поза фокусом наукового дослідження, що актуалізує дослідницький інтерес до обраної проблематики.

Метою цієї розвідки є аналіз ключових лінгвокультурних концептів, що були використані Її Величністю Королевою Єлизаветою ІІ під час звернення до Королівства Великобританії та Співдружності Народів.

Як зазначає авторитетна українська дослідниця Л. І. Стрій, для жанру звернення до нації характерні такі риси: індивідуалізований текст, в якому автор виступає своєрідним авторитетом, висловлюючи власну позицію щодо події з апелюванням до власного емпіричного досвіду. Атрибутивною рисою для звернення завжди виступає соціально значуща подія в житті соціуму або дата, що є визначною для держави та її мешканців [1, с 10–11].

Проаналізоване звернення є не типовим, адже переважна більшість з текстів цього жанру комунікації має церемоніальний характер. Однак концептуальна база та стилістичні прийоми залишаються незмінними у промові. До ключових концептів промови можна віднести: GRATITUDE, PRIDE, NATION, VICTORY.

Концепт GRATITUDE вербалізується у зверненні в таких реченнях: «I want to thank everyone on the NHS frontline, as well as care workers and those carrying out essential roles, who selflessly continue their day-to-day duties outside the home in support of us all. I am sure the nation will join me in assuring you that what you do is appreciated and every hour of your hard work brings us closer to a return to more normal times. I also want to thank those of you who are staying at home, thereby helping to protect the vulnerable and sparing many families the pain already felt by those who have lost loved ones.»

Концепт PRIDE вербалізується завдяки прямим алюзіям на минуле та сьогоднішнє: «It reminds me of the very first broadcast I made, in 1940, helped by my sister. We, as children, spoke from here at Windsor to children who had been evacuated from their homes and sent away for their own safety. Today, once again, many will feel a painful sense of separation from their loved ones. But now, as then, we know, deep down, that it is the right thing to do».

Також її величність актуалізує концепт NATION у реченнях: «The pride in who we are is not a part of our past, it defines our present and our future.... We will succeed - and that success will belong to every one of us. ». А концепт VICTORY відображено у фіналі її промови: «We will succeed - and that success will belong to every one of us. We should take comfort that while we may have more still to endure, better days will return: we will be with our friends again; we will be with our families again; we will meet again.»

На особливу увагу заслуговує відеооформлення звернення, в якому телеоператори змогли відобразити ставлення Єлизавети II до проблеми та актуалізувати типові ситуації, з якими стикається нація. Для нації з'явився іконічний знак перемоги – дитячий малюнок райдуги, яка завжди осяює небо після негоди.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Стрій Л. І. Ритуальні жанри українського політичного дискурсу: структурно-семантичний і лінгвопрагматичний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : спец. 10.02.01 "українська мова" / Стрій Людмила Іванівна – Одеса, 2015. – 21 с.
2. Coronavirus: The Queen's broadcast in full [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bbc.com/news/uk-52176208>.